

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« _____ » 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНФЛІКТОЛОГІЯ

для студентів

спеціальності	<i>073 Менеджмент</i>
освітньої програми	<i>Організація виробництва</i>
освітньо-кваліфікаційного рівня	<i>молодший спеціаліст</i>

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	<i>1870/20</i>
<i>С.С.С.</i> (підпис)	<i>С.С.С.</i> (прізвище, ініціали)
« _____ »	20 <i>20</i>

Київ – 2020

Розробник:

Павлюк Юлія Андріївна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Павлюк Юлія Андріївна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від 25 серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії Альона ДОЦЕНКО

Робочу програму перевірено

26 серпня 2020 р.

Заступник директор з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директор з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	варіативна
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	3 /90
Курс	4
Семестр	7
Кількість змістових модулів з розподілом:	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	54
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	30
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати в студентів основи знань про природу конфліктів, набуття практичних навичок у їх вирішенні, вироблення умінь прогнозувати і контролювати конфліктну ситуацію, позитивно сприймати конфлікт і прагматично його використовувати.

Завдання:

- вивчення основних понять конфлікту;
- набуття практичного досвіду вирішення конфліктних ситуацій, що виникають у діяльності та міжособистісному спілкуванні;

- формування вмій і навичок пошуку оптимальних засобів вирішення конфліктних ситуацій;

- розкриття методологічних і теоретичних положень конфліктології;

- ознайомлення з провідною проблематикою конфліктології в сучасних умовах.

Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на формування у студентів таких предметних *компетентностей*:

- знання щодо розвитку конфліктологічних ідей за час існування людства;

- розуміння закономірностей, принципів та методів конфліктології;

- знання методів прогнозування конфліктів, фаз виникнення та динаміки розвитку;

- знання видів конфліктогенів спілкування, їх ролі у виникненні та прогнозуванні конфліктогенності особистості;

- розуміння засад медіаційних технологій у вирішенні конфліктів, стратегії та тактики врегулювання конфліктів;

- здатність здійснювати структурний аналіз та кваліфікувати конфлікт;

- уміння визначати та здійснювати заходи щодо діагностики та прогнозування конфліктів у групах, колективах та організаціях;

- вміння вчасно регулювати конфліктні ситуації та управляти конфліктами в групах та колективах;

- вміння застосувати переговорні методи і техніки подолання та вирішення конфліктів.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть :

- знати природу конфліктології як науки;
- знати закономірності, принципи та методи конфліктології;
- володіти стратегіями та тактиками врегулювання конфліктів, методами медіації у вирішення конфліктів;

- розпізнавати види конфліктогенів спілкування;
- орієнтуватись в конфліктній ситуації різного генезу;
- виявляти причини виникнення конфліктних ситуацій;
- аналізувати ефективність переговорних процесів та медіаційних практик;
- розпізнавати типи та різновиди конфліктів;
- використовувати ефективні технології управління, розв'язання та прогнозування конфліктів;
- оцінювати рівень конфліктності особистості;
- розбирати конфліктні ситуації у системі «керівник-колектив».

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійні
		Лекції	Семинарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Загальна теорія конфлікту.							
Тема 1. Розвиток конфліктології як науки і навчальної дисципліни	8	2	2			2	2
Тема 2 Природа конфлікту	8	2	2			2	2
Тема 3. Динаміка конфлікту і механізми його розвитку	8	2	2				4
Тема 4. Класифікація конфліктів	10	2	2			2	4
Модульний контроль 1	2						
Разом за змістовим модулем 1	36	8	8			6	12
Змістовий модуль 2. Конфлікти в сучасному суспільстві							
Тема 1. Особливості сімейних конфліктів та шляхи їх вирішення	6	2	2				2
Тема 2. Політичні конфлікти	8	2	2				4
Тема 3. Особливості конфліктів в організаціях та умови їх виникнення	6	2	2				2
Тема 4. Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти	6	2				2	2
Модульний контроль 2	2						
Разом за змістовим модулем 2	28	8	6			2	10
Змістовий модуль 3. Розв'язання та попередження конфліктів.							
Тема 1. Технології попередження та управління конфліктами	12	4	2			2	4
Тема 2. Медіація та переговори як способи врегулювання конфліктів	12	2	4			2	4
Модульний контроль 3	2						
Разом за змістовим модулем 3	26	6	6			4	8
Всього годин	90	22	20			12	30

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна теорія конфлікту.

Тема 1. Розвиток конфліктології як науки і навчальної дисципліни.

Об'єкт і предмет конфліктології. Принципи і методи конфліктології.
Зв'язок з іншими науками. Становлення конфліктології.

Основні поняття теми: конфлікт; конфліктологія; об'єкт, предмет та принципи конфліктології.

Основна література 1

Додаткова література 4

Семінарське заняття 1 Розвиток конфліктології як науки.

Тема 2. Природа конфлікту.

Конфлікт - феномен соціального явища. Структурна модель конфлікту.
Границі конфлікту. Функції конфліктів.

Основні поняття теми: соціальний конфлікт; елементи соціального конфлікту; основні учасники конфлікту; зона розбіжностей; конфліктогени

Основна література 1,2

Додаткова література 4

Семінарське заняття 2 Генеза конфлікту.

Тема 3. Динаміка конфлікту і механізми його розвитку.

Об'єктивні і суб'єктивні причини конфліктів. Етапи і фази конфлікту.
Поводження людей у конфлікті.

Основні поняття теми: латентний період (передконфлікт) та його етапи; відкритий період; латентний період (після конфліктна ситуація); інцидент; ескалація; збалансована протидія.

Основна література 1

Додаткова література 4

Семінарське заняття 3 Дослідження схильності до конфліктної поведінки.

Тема 4. Класифікація конфліктів.

Класифікація конфліктів. Внутрішньоособисті конфлікти. Міжособисті конфлікти. Міжгрупові конфлікти.

Основні поняття теми: конфліктна ситуація; типи конфліктної ситуації; між особові конфлікти; фрустрація.

Основна література 1

Додаткова література 4

Семінарське заняття 4 Типології конфліктів за різними критеріями.

Змістовий модуль 2. Конфлікти в сучасному суспільстві.

Тема 1. Особливості сімейних конфліктів та шляхи їх вирішення.

Причини конфліктів на різних етапах. Причини конфліктів на різних етапах. Попередження сімейних конфліктів.

Основні поняття теми: сімейний конфлікт; побутовий конфлікт

Основна література 1

Додаткова література

Семінарське заняття 1. Шляхи вирішення сімейних конфліктів.

Тема 2. Політичні конфлікти.

Поняття політичного конфлікту. Типологія політичних конфліктів. Політична боротьба. Її принципи. Контролювання конфлікту.

Основні поняття теми: політичний конфлікт; політична боротьба; типологія політичного конфлікту та феноменологія.

Основна література 1

Додаткова література 4

Семінарське заняття 2. Особливості політичних конфліктів.

Тема 3. Особливості конфліктів в організаціях та умови їх виникнення.

Організаційні конфлікти та засоби їх вирішення. Трудовий колектив як осередок виникнення ділових конфліктів. Управління конфліктами в організації.

Основні поняття теми: організаційний конфлікт; функції організаційного конфлікту (інформативна, інтеграційна, інноваційна); трудовий колектив; трудові конфлікти; управління конфліктами.

Основна література 1

Семінарське заняття 3. Конфлікти в організаціях та сфері управління.

Тема 4. Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти

Основні поняття теми: півдні конфлікти, колектив, внутрішньогрупові конфлікти, міжгрупові конфлікт, групові норми, соціально-психологічний клімат колективу.

Основна література 1

Змістовний модуль 3. Розв'язання та попередження конфліктів.

Тема 1. Технології попередження та управління конфліктами.

Основні поняття теми вирішення конфліктів; превентивні дії; технологія співробітництва; соціальне партнерство.

Основна література 1,2

Додаткова література 4

Семінарське заняття 1. Технології управління конфліктами.

Тема 2. Медіація та переговори як способи врегулювання конфліктів.

Основні поняття теми: медіація(посередництво),концепції і технології превентивної діяльності.

Основна література 1,2

Додаткова література 4

Семінарське заняття 2. Медіація як спосіб врегулювання конфліктів.

Додаткова література 4

6.Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4	2	2
Відвідування семінарських занять	1	4	4	3	3	2	2
Робота на семінарському занятті	10	4	40	3	30	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-
Разом	42	-	93	-	82	-	59
Максимальна кількість балів	234						
Розрахунок коефіцієнта	2,34						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії його оцінювання

Змістовий модуль 1. Загальна теорія конфлікту

Тема 1. Розвиток конфліктології як науки і навчальної дисципліни

Виникнення конфліктологічних ідей, становлення конфліктології.

Тема 2. Природа конфлікту

Конфлікт з точки зору гуманістичної психології.

Тема 3. Динаміка конфлікту і механізми його розвитку

Рівні вияву конфліктів.

Тема 4. Класифікація конфліктів

Особливості міжетнічних конфліктів.

Змістовий модуль 2. Конфлікти в сучасному суспільстві.

Тема 1. Особливості сімейних конфліктів та шляхи їх вирішення

Особливості подружніх конфліктів.

Тема 2. Політичні конфлікти

Детермінація й причинна обумовленість політичних конфліктів.

Тема 3. Особливості конфліктів в організаціях та умови їх

виникнення

Стили лідерства і керівництва в психології управління.

Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти.

Змістовний модуль 3. Розв'язання та попередження конфліктів

Тема 1. Технології попередження та управління конфліктами

Консенсусні технології вирішення конфліктів.

Тема 2. Медіація та переговори як способи врегулювання конфліктів

Місце та роль переговорів у суспільстві.

Самостійна робота з кожної теми за робочою навчальною програмою оцінюється у сумі в діапазоні від 0 до 5 балів. Де,

5 балів, це коли робота студентом виконана в повному обсязі;

4 бали – якщо допускаються незначні помилки;

3 бали – якщо робота виконана майже на 50 % від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань становить від 20% до 50% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 20% від загального обсягу.

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться в письмовій формі і містить 25 різних за формою тестів. За кожен правильну відповідь на одне тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів.

6.4 Форми проведення семестрового контролю

Контроль навчальної роботи студента здійснюється за модульно-рейтинговою. Перевірки глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь студентів відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю.

Поточний контроль здійснюється на кожному занятті в межах змістового модулю, має навчальний характер, може проводитись в формі опитування, виконання практичних та тестових завдань. Проміжний контроль здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного і практичного матеріалу змістового модулю та передбачає виконання студентами завдань для модульного контролю. Тестові завдання модульного контролю складаються з відкритих та закритих запитань.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни.

6.5 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта дисципліни «Конфліктологія».

Разом: 90 год, лекції – 22 год, семінар. – 20 год, інд. робота – 12 год., модульн. контроль – 6 год., сам. робота – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль I.				Змістовий модуль II.				Змістовий модуль III.	
Назва модуля	Загальна теорія конфлікту.				Конфлікти в сучасному суспільстві.				Розв'язання та попередження конфліктів.	
Лекції	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2
Теми лекцій	Розвиток конфліктології як науки і навчальної дисципліни	Природа конфлікту	Динаміка конфлікту і механізми його розвитку	Класифікація конфліктів	Особливості сімейних конфліктів та шляхи їх вирішення	Політичні конфлікти	Особливості конфліктів в організаціях та умови їх виникнення	Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти	Технології попередження та управління конфліктами	Медіація та переговори як способи врегулювання конфліктів
Теми семінарських занять	Розвиток конфліктології як науки	Генеza конфлікту	Дослідження схильності до конфліктної поведінки	Типології конфліктів за різними критеріями	Шляхи вирішення сімейних конфліктів	Особливості політичних конфліктів	Конфлікти в організаціях та сфері управління		Технології управління конфліктами	Медіація як спосіб врегулювання конфліктів
Самостійна робота	П. 6.2				П. 6.2				П. 6.2	
Види поточного контролю	Модульний контроль 1				Модульний контроль 2				Модульний контроль 3	
Підсумковий контроль	Залік									

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Балабанова Л.В. Конфліктологія: Навч.посібник/ Балабанова Л.В., Савельєва К.В. —К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2009.—280с.
2. Дуткевич Т. Конфліктологія з основами психології управління [Текст]: навч. посіб. перевид./ Т.Дуткевич; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. держ. ун-т, Ін-т соц. реабілітації та розвитку дитини. – К.: Центр учб. л-ри, 2016. – 455 с.
3. Жаворонкова Г.В. [та ін.]. Управління конфліктами [Текст]: текст лекцій: навч. посібник / Г.В. Жаворонкова, О. М. Скібіцький, Т. В. Сівашенко, О.І. Туз. – Київ : Кондор, 2011. – 172 с.
4. Прибутько П.С. Конфліктологія [Текст]: Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів/ П.С. Прибутько.— К.: КНТ, 2010. — 131 с.
5. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст]: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. – Рівне: Перспектива, 2014. – 398 с.

Додаткова:

1. Винославська О.В. Людські стосунки: [Текст]: заочна школа / О.В.Винославська, М.П.Малигіна // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 3. – С. 29-31.
2. Коваленко Д. В. Конфліктологія: навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. [Текст]: / Д. В. Коваленко, І. М. Шалімова, О. М. Керницький; Укр. інж.-пед. акад. – Х. : Точка, 2012. – 221 с.
3. Ложкін Т. Практикум з конфліктології [Текст]: /Т. Ложкін, Е. Юрковський, І. Моначін. – Тернопіль: Воля, 2005.– 168 с.
4. Орлянський В.С. Конфліктологія. Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2007. – 160 с.
5. Словник термінів з правової конфліктології [Текст]: наук.-довід. вид. / за ред. Ю. П. Битяка, Л. М. Герасіної, М. І. Панова. – Х.: Одиссей, 2006. – 208 с.